

EUROOPAN KOMISSIO
MAATALOUDEN JA MAASEUDUN KEHITTÄMISEN PÄÄOSASTO

Linja D. Suora tuki, markkinatoimet, menekinedistäminen
D.4. Maataloustuotteiden menekinedistäminen

Bryssel, 1.7.2008
MO/cm D(2008)-AGRI/60787/2007-rev.5

Yhteisön maataloustuotteiden menekinedistämiseen liittyvien yhteisrahoitusohjelmien arvioinnissa ja hallinnoinnissa huomioon otettavat suuntaviivat

1. TAUSTAA

Maataloustuotteiden menekinedistäminen on yhteiseen maatalouspolitiikkaan kuuluva toimenpide, joka rahoitetaan markkinatoimenpiteitä rahoittavasta Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto).

Yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta on annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1290/2005¹, ja sen soveltamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt on vahvistettu komission asetuksessa (EY) N:o 885/2006².

Jotta yhteisön taloudelliset edut olisivat tehokkaasti suojatut, asetuksissa vaaditaan jäsenvaltioita muun muassa

- antamaan kyseisen maataloustukirahaston toimenpiteen yhteydessä kaikki tarvittavat lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset,
- ottamaan käyttöön tehokas hallinnointi- ja valvontajärjestelmä.

Asetuksen (EY) N:o 885/2006 liitteessä I vahvistetaan yksityiskohtaiset puitteet maataloustuotteiden menekinedistämistoimenpiteen hallinnoinnille ja valvonnalle.

¹ EUVL L 209, 11.8.2005.

² EUVL L 171, 23.6.2006.

Maataloustuotteita koskevista tiedotus- ja menekinedistämistoimista sisämarkkinoilla ja kolmansissa maissa annetut neuvoston asetus (EY) N:o 3/2008³ ja komission asetus (EY) N:o 501/2005⁴ pannaan siten täytäntöön edellä mainituissa yhteisen maatalouspolitiikan varainhoitoasetuksissa vahvistetuissa hallinnollisissa ja taloudellisissa puitteissa.

- Jäsenvaltioita kehoitetaan myös käyttämään sellaisinaan komission laatimia mallisopimuksia menekinedistämisessä sisämarkkinoilla ja kolmansissa maissa. Toimivaltaiset kansalliset viranomaiset voivat kuitenkin lisätä mallisopimukseen tarpeelliseksi katsomiansa lausekkeita.

2. TAVOITTEET

Toimenpiteen yleisenä tavoitteena on tukea ja täydentää jäsenvaltioiden toimia toteuttamalla tiedotus- ja menekinedistämistoimia yhteisön tuotteiden oleellisten ominaispiirteiden ja niiden tuomien etujen korostamiseksi etenkin laadun, elintarvikkeiden turvallisuuden, erityisen tuotantotavan, ravitsemuksellisten ja terveyttä koskevien ominaisuuksien, pakkausmerkintöjen, eläinten hyvinvoinnin ja ympäristönsuojelun osalta (asetuksen (EY) N:o 3/2008 2 artikla).

Näiden suuntaviivojen tarkoituksena on auttaa toimivaltaisia kansallisia viranomaisia ja edustavia ammattialajärjestöjä menekinedistämishjelmien laadinnassa ja hallinnoinnissa sekä mahdollistaa ohjelmien mahdollisimman puolueeton arviointi yhdenmukaisia metodeja noudattaen.

3. MÄÄRITELMÄT

- 3.1. *Ohjelma* = sellaisten johdonmukaisten toimien kokonaisuus, jotka ovat riittävän laajoja lisäämään kyseessä olevia tuotteita koskevaa tietoisuutta ja niiden menekkiä (asetuksen (EY) N:o 501/2005 1 artiklan 2 kohta).
- 3.2. *Edustava ammattialajärjestö* = tämän käsitteen määrittelee asianomainen jäsenvaltio kansallisessa oikeudessaan vahvistettujen perusteiden mukaisesti ja ottaen huomioon yhteisön lainsäädännön tavoitteet, etenkin asetuksen (EY) N:o 501/2008 liitteessä I olevissa suuntaviivoissa mainitut alakohtaiset tavoitteet (asetuksen (EY) N:o 501/2008 8 ja 9 artikla).
- 3.3. *Toimet* = maataloustuotteita ja niiden tuotantotapaa sekä elintarvikkeita koskevia tiedotus- ja menekinedistämistoimia. Toimet eivät saa olla kaupallisten merkkien mukaan suuntautuneita (asetuksen (EY) N:o 3/2008 1 artikla).

³ EUVL L 3, 5.1.2008.

⁴ EUVL L 147, 6.6.2008.

4. OHJELMIEN ESITTÄMINEN KANSALLISELLA TASOLLA

- 4.1. Kansalliset toimivaltaiset elimet laativat omaa toimialaansa tai omia toimialojaan koskevan ehdotuspyynnön, jossa ilmoitetaan erityisesti aiheet, markkinat ja ensisijaiset toimet sekä ohjelmaehdotusten ja rahoituspyyntöjen lähettämisen määräajat ja toimien aiottu aloitusajankohta (asetuksen (EY) N:o 3/2008 7 artikla).

Ehdotuspyyntö voi kattaa kaikki ohjelmat, yhden tai useammat markkinat, yhden tai useamman aiheen ja yhden- tai useammanluonteisia toimia.

Jotta ohjelmat, joissa on mukana useita tuotteita ja useita jäsenvaltioita, olisivat koordinoituja, voidaan laatia yhteisiä ehdotuspyyntöjä.

Ehdotuspyynnöt toimitetaan:

- edustaville ammattialajärjestöille,
- muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimivaltaisille elimille.

- 4.2. Asiasta kiinnostuneiden ammattialajärjestöjen on toimitettava ehdotuspyyntöihin vastauksena esitettävät ohjelmaehdotukset toimivaltaisille viranomaisille annetussa määräajassa: 30. marraskuuta sisämarkkinoiden ja 31. maaliskuuta kolmansien maiden osalta (asetuksen (EY) N:o 501/2005 8 artikla).

Ohjelmaehdotukset

- ovat ohjelmasta vastaavan henkilön toimivaltaisille kansallisille elimille osoittamia, allekirjoittamia ja päiväämiä.
- laaditaan jollakin yhteisön virallisista kielistä. Ehdotukseen voidaan liittää lyhyt kuvaus ehdotuksesta muilla virallisilla kielillä.

Ehdotuksen tekevää organisaatiota käsittelevän asianmukaisesti täytetyn tietolomakkeen lisäksi on toimitettava strategia- ja markkinointianalyysi sekä siihen liittyvä ehdotetun toimintaohjelman yleisen taustatilanteen kuvaus.

Ohjelmaehdotuksissa ilmoitetaan/esitetään

- osallistuvat jäsenvaltiot ja järjestöt,
- markkina-alueet (määränpäävaltiot) ja kohdeyleisöt, erityisesti asetuksen (EY) N:o 501/2008 suuntaviivoissa mainitut kohdemarkkinat. Ehdotus voi koskea yhtä tai useampaa kohdemaata. Esitys on tästä huolimatta tehtävä erikseen jokaisen maan osalta. Jos useampia markkina-alueita varten kaavaillaan samaa strategiaa, samoja kohderyhmiä ja/tai samoja ratkaisuja, tämä on selitettävä ohjelmaehdotuksessa.
- markkinoiden kuvaus. Hakija laatii jokaisen kohdemaan ja aiheen (aiheiden) tai tuotteen (tuotteiden) osalta lyhyen analyysin markkinoista, jotta ehdotetun ohjelman ja kaavaillun viestintästrategian soveltuvuutta voidaan arvioida.
- kuvaus ohjelman tavoitteista ja suhteesta ehdotettuihin toimiin.
- kuvaus käyttöön asetettavista voimavaroista ja erityisesti ohjelmien toimeenpanijoiden (viestinnästä, luovasta suunnittelusta ja suhteista tiedotusvälineisiin vastaavat toimistot, tutkimusten ja mielipidekyselyjen toteuttajat jne.) nimet tai tuleva valintamenettely.
- yksityiskohtainen kuvaus laaditusta hankkeesta jaoteltuna toimien luonteen mukaan (toimet tiedotusvälineiden kanssa ja ilman tiedotusvälineitä, seminaarit, konferenssit, osallistuminen näyttelyihin ja messuille, suhdetoiminta) ja siten, että jokaisen toimen kohdalla mainitaan sen toteuttamisesta vastaava toimeenpanija, mikäli mahdollista. Yksityiskohtia voidaan kuitenkin muuttaa toimivaltaisen kansallisen viranomaisen validoimalla lisäsopimuksella jo toteutettujen toimien tulosten arvioinnin perusteella tai sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen ilmaantuneen merkittävän tapahtuman vuoksi.
- ohjelman toteuttamiselle kaavailtu yksityiskohtainen aikataulu.

Ehdotetut ohjelmat voivat jatkua enintään kolme vuotta.

Ohjelmaehdotuksiin liitetään alustava talousarvio, jonka

- on oltava riittävän yksityiskohtainen mahdollistaakseen ehdotettuun ohjelmaan kuuluvien toimien yksilöimisen, seurannan ja valvonnan; mallisopimuksen liitteessä on mainittava suunnitellut menoluokat,

- kohdassa "tulot" on mainittava
- a) ehdotuksen tekvän organisaation tai organisaatioiden suora rahoitusosuus,
- b) muiden mahdollisten rahoittajien täsmälliset rahoitusosuudet,
- c) hankkeen mahdollisesti tuottama tulo, mukaan luettuina tarvittaessa tiettyihin toimiin osallistumisesta perittävät maksut,
- d) komissiolta ja yhdeltä tai useammalta jäsenvaltiolta anotut rahoitusosuudet.
- e) Jos ehdotuksen tekvän organisaation ohjelma hyväksytään, sen on sitouduttava olemaan saamatta yhteisöltä tai valtioilta muita rahoitusosuuksia tai tukia ehdotetun ohjelman toteuttamista varten.

Ohjelmaehdotuksen mukana on toimivaltaisten viranomaisten sitä pyytäessä toimitettava myös seuraavat asiakirjat:

- ehdotuksen tekvän organisaation tai organisaatioiden perustamiskirjat, organisaatiokaavio, sisäiset säännöt ja uusin toimintakertomus,
- rahoitustapahtumat, taseet ja tilinpäätökset kahdelta edeltävältä tilivuodelta,
- kaikki sellaiset asiakirjat, joiden pohjalta on mahdollista arvioida ehdotuksen tekvän organisaation tai organisaatioiden taloudellisia, teknisiä tai ammatillisia valmiuksia,
- kuvaus edeltävien kahden vuoden aikana toteutetuista vastaavista toimista.

5. TOIMEENPANIJA

5.1. Kilpailuttaminen

Ammattialajärjestöt ehdottavat täytöntöönpano-ohjelmaa vastauksena ehdotuspyyntöön.

Tarvittaessa ne voivat antaa täytöntöönpano-ohjelman strategian ja sisällön määrittelyn kilpailun kautta valittavan yhden tai useamman toimeenpanevan tahon tehtäväksi.

Ehdotuksen tekevät organisaatiot voivat käyttää koko toimintaohjelman tai sen osan toteuttamisessa yhtä tai useampaa palveluntarjoajaa, jäljempänä 'toimeenpanija', joka on valittava kilpailumenettelyn kautta neuvoston asetuksen (EY) N:o 3/2008 6 ja 9 artiklan mukaisesti. Asetuksen (EY) N:o 501/2008 8 ja 12 artiklan mukaan toimeenpanijat voidaan valita sen jälkeen, kun ehdotus on jätetty jäsenvaltiolle, mutta joka tapauksessa ennen sopimuksen allekirjoittamista. On hyvä muistaa, että ohjelmien on oltava riittävän pitkälle laadittuja, jotta niiden kustannustehokkuus ja yhdenmukaisuus sovellettavan lainsäädännön kanssa voidaan arvioida (asetuksen (EY) N:o 501/2008 8 ja 9 artikla).

5.2. Kilpailumenettelyssä on noudatettava syrjimättömyysperiaatetta.

Periaatteeseen liittyy avoimuusvelvoite, jonka mukaisesti menettelylle on taattava riittävä julkisuus, joka mahdollistaa palveluhankinnan avaamisen kilpailulle ja menettelyn puolueettomuuden valvomisen.

Se edellyttää myös sitä, että hankintasopimuksen tekomenettelyn kaikissa vaiheissa noudatetaan hakijoiden yhdenvertaisen kohtelun periaatetta, jotta kaikilla on samat mahdollisuudet esittää voitokas tarjous.

Tähän liittyen on välttämätöntä, että ammattialan järjestöjen ja ammattialojen välisten järjestöjen kutsutuille toimeenpanijoille asettamissa tarjousten jättämisen määräajoissa otetaan huomioon hakemusaineiston monitahoisuus, jotta nämä voivat laatia tarjouksensa tyydyttävissä olosuhteissa.

Objektiiviset valintaperusteet on vahvistettava jo ennen menettelyn aloittamista ja ilmoitettava kutsutuille organisaatioille niille osoitetussa tarjouspyynnössä.

Ehdotuksen tekevien organisaatioiden on varmistettava kilpailumenettelyn yhteydessä toimeenpanijoiden ja palveluntarjoajien taloudellinen, rahoituksellinen ja tekninen kelpoisuus ja erityisesti jäljempänä esitetyt seikat.

5.3. Ehdotuksen tekevä organisaatio voi toteuttaa omin voimin tietyt toimintaohjelman osat, mikäli seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) Toteuttamisehdotus on asetuksen (EY) N:o 3/2008 11 artiklan mukainen.
- b) Ehdotuksen tekevä organisaatio osoittaa, että sillä on vähintään viiden vuoden kokemus samantyyppisten toimien toteuttamisessa (asetuksen (EY) N:o 501/2008 13 artikla).

- c) Ehdotuksen tekävän organisaation toteuttama osa ohjelmasta vastaa enintään 50:tä prosenttia ohjelman kokonaiskustannuksista lukuun ottamatta asianmukaisesti perusteltuja poikkeustapauksia, joille komissio antaa luvan kirjallisesti.
- d) Ehdotuksen tekävä organisaatio varmistaa, että sen toteuttamien toimien kustannukset eivät ole markkinoiden tavanomaista kustannustasoa korkeammat.

Toimivaltaisen elimen on varmistettava, että nämä edellytykset toteutuvat.

5.4. Toimeenpanijoiden yleiset kelpoisuusvaatimukset

Ehdotuksen tekvien organisaatioiden valitsemien toimeenpanijoiden on esitettävä todisteet siitä, että yritys on taloudellisesti vakavarainen ja että sillä on käytössään tarvittava infrastruktuuri ja henkilöstö, jolla on soveltuvaa kokemusta toimien toteuttamista ajatellen.

5.4.1. *Rahoitukselliset ja taloudelliset valmiudet*

Toimeenpanijoiden rahoituksellisia ja taloudellisia valmiuksia arvioidaan seuraavien esitettävien asiakirjojen pohjalta:

- lyhyt kuvaus yrityksen taloudellisesta toiminnasta, joka liittyy sen tehtäväksi osoitettaviin kaavaillun toimintaohjelman palveluihin ja suorituksiin,
- tilinpäätökset tai tilinpäätösotteet, mikäli tilinpäätösten julkaiseminen on yrityksille asetettu lakisääteinen velvollisuus siinä maassa, johon palveluntarjoaja on sijoittautunut.

5.4.2. *Tekniset valmiudet ja henkilöstön pätevyys*

Toimeenpanijoiden on esitettävä seuraavat tiedot:

- kuvaus henkilöstön ammattitaidosta,
- pääasialliset aiemmin suoritettut palvelut,
- ohjelman kohdemaan tai -maiden tilanteen tuntemus ohjelman kohdealoilla,
- asianomaisten tuotteiden tai aiheiden yleinen tuntemus, kokemukset työskentelystä muiden ammattialajärjestöjen tai ammattialojen välisten järjestöjen ja/tai maatalousalan tai elintarvikealan yritysten ja/tai julkisen sektorin toimielinten kanssa.

5.5. Toimeenpanijoiden hylkäysperusteet

Ehdotuksen tekvän organisaation on automaattisesti hylättävä toimeenpanijan hakemus, jos jokin seuraavista tilanteista koskee häntä:

- Toimeenpanija on konkurssissa tai selvitystilassa tai on lopettanut tai keskeyttänyt liiketoimintansa taikka häneen on kohdistettu akordi- tai sovittelutoimenpide (tai muu vastaava toimenpide) tai hän on tällaisen menettelyn alainen.
- Toimeenpanija on tuomittu rikkomuksesta tuomiolla, johon ei voi hakea muutosta.
- Toimeenpanijalla on maksamattomia sosiaaliturvamaksu- tai verovelkoja.

5.6. Toimivaltaisille elimille annettavat tiedot

Ehdotuksen tekvien organisaatioiden on säilytettävä kaikki toimeenpanijan tai toimeenpanijoiden valintaan liittyvät asiakirjat asetuksen (EY) N:o 501/2008 25 artiklan mukaisten tarkastusten varalta.

6. OHJELMIEN ESITTÄMINEN KOMISSION YKSIKÖILLE

Yhteisön lainsäädäntö sisältää yleisiä säännöksiä määritelmistä, ohjelmissa jaettavien tiedotus- ja menekinedistämisviestien ominaisuuksista, aiheiden ja tuotteiden luetteloista, ohjelmien esittämisestä, ohjelmien valinnasta komissiossa, rahoitusosuuksista, sopimusten tekemisestä ja vakuuksien asettamisesta, ennakkomaksujärjestelmästä, välimaksuista, tuen loppuosan maksamisesta, komissiolle toimitettavista asiakirjoista, ohjelmien seurannasta sekä jäsenvaltioiden tekemistä tarkastuksista ja seuraamuksista.

Kaikki nämä säännökset ovat samalla myös jäsenvaltioiden esittämien ohjelmien valintaperusteita.

6.1. Muodolliset seikat

6.1.1. *Päivämäärät*

Luettelo sisämarkkinoilla toteutettavista ohjelmista on toimitettava komissiolle viimeistään 15. helmikuuta ja luettelo kolmansissa maissa toteutettavista ohjelmista viimeistään 30. kesäkuuta (asetuksen (EY) N:o 501/2008 11 artikla).

6.1.2. *Esitysasu*

Menekinedistämishjelmat on toimitettava komission Internet-sivuilla julkaistavan komission laatiman mallin mukaisesti (asetuksen (EY) N:o 501/2005 8 artikla).

6.1.3. *Rahoitusosuudet*

Jäsenvaltioiden ja edustavien ammattialajärjestöjen rahoitusosuudet on ilmoitettava komissiolle tiedoksiannettavassa ohjelmassa.

6.1.4. *Kaksinkertaiset rahoitusosuudet*

Tiedotus- ja menekinedistämistoimille, jotka saavat tukea asetuksen (EY) N:o 1698/2005 nojalla, ei voida myöntää asetuksen (EY) N:o 501/2008 mukaista yhteisrahoitusosuutta (asetuksen (EY) N:o 501/2008 15 artikla).

6.2. Ohjelmaan liittyviä täsmennyksiä

6.2.1. Tukikelpoiset yhteisön tuotteet luetellaan asetuksen (EY) N:o 501/2008 liitteissä I ja II. Tietyn merkin tuotteiden menekinedistämistoimiin ei voi saada Euroopan unionin rahoitusta. Tuotteiden alkuperäviittausten on oltava toissijaisia pääasialliseen viestiin nähden. Sellaisten tuotteiden alkuperä, joilla on yhteisön lainsäädäntöön perustuva nimitys (SAN, SMM, APT, luonnonmukainen tuotanto), voidaan kuitenkin mainita (asetuksen (EY) N:o 3/2008 1 artiklan 2 kohta).

6.2.2. Esityksessä on ilmoitettava, sisältääkö ohjelma pääasiassa tiedotus- vai menekinedistämistoimia vai molempia.

6.2.3. Jos ohjelman yhteisesittäjinä on useampia organisaatioita useammasta kuin yhdestä jäsenvaltiosta, jokaiselta jäsenvaltiolta on saatava suostumus sitä koskevan ohjelmaosuuden osalta. Jäsenvaltioiden on tehtävä yhteistyötä ja nimitettävä koordinoitijäsenvaltio. Jäsenvaltioiden on tehtävä hallinnollista yhteistyötä ohjelmien seuraamisen, toteuttamisen ja valvonnan helpottamiseksi (asetuksen (EY) N:o 501/2008 9 artikla).

- 6.2.4. Asetuksen (EY) N:o 501/2008 liitteessä II on luettelo niistä kolmansien maiden markkinoista, joilla menekinedistämistoimia voidaan toteuttaa. Sisämarkkinoilla toteutettavien ohjelmien kohdemaita voivat olla vain Euroopan unionin jäsenvaltiot.
- 6.2.5. Ohjelman vähimmäiskesto on yksi vuosi ja enimmäiskesto kolme vuotta. Ohjelma on jaettava vuoden mittaisiksi jaksoiksi.
- 6.2.6. Jos ehdotus koskee aiemman ohjelman tai ohjelmien jatkoa tai jos vastaavia ohjelmia on käynnissä tai on saatu päätökseen äskettäin,
- ilmoitetaan aiemman ohjelman tai ohjelmien nimi, kesto ja kohdemarkkinat,
 - ilmoitetaan saavutetut tulokset, mikäli ne ovat tiedossa ohjelman esittämisen ajankohtana. Mikäli näin on, esitykseen liitetään tarvittavat raportit.

Jotta ohjelmaa voidaan jatkaa toiseksi kolmivuotiskaudeksi, ehdotuksen tehneen organisaation on ilmoitettava halustaan jatkaa ohjelmaa viimeistään ensimmäisen kolmivuotiskauden toisen vuoden lopussa, jotta kampanja jatkuisi keskeytyksettä ilman vakavia vaikutuksia kampanjan tehoon.

6.3. Ohjelman kuvaus

- 6.3.1. Esityksessä kuvataan perusteet, joiden vuoksi ehdotus on tehty: esimerkiksi asianomaisen tuotteen/tuotteiden markkinatilanne tai kysyntä tai tarve jakaa tietoa ohjelman avulla.
- 6.3.2. Esityksessä määritellään ohjelman konkreettiset ja mahdollisuuksien mukaan lukumääräisesti ilmaistavat tavoitteet. Tarvittaessa tavoitteet jaotellaan kohderyhmien ja/tai kohdemarkkinoiden mukaan.
- 6.3.3. Sisämarkkinoita koskevien ehdotusten yhteydessä on varmistettava, että ohjelman strategia ja sen pääasialliset toimet ja välineet noudattavat asetukseen (EY) N:o 501/2008 sisältyviä suuntaviivoja (asetuksen (EY) N:o 501/2008 8 ja 9 artikla).
- 6.3.4. Ohjelman tavoitteiden, strategian ja kohderyhmien on muodostettava johdonmukainen kokonaisuus. Asetuksen (EY) N:o 501/2008 liitteessä olevissa suuntaviivoissa annetaan tietoa eri toimialoille suositeltavista kohderyhmistä sisämarkkinoille tarkoitettujen ohjelmien osalta (asetuksen (EY) N:o 501/2008 1, 8 ja 9 artikla).

6.3.5. Kaikki viittaukset tuotteiden terveysvaikutuksiin tai ravintoarvoihin on perusteltava tieteellisesti. Viittausten on oltava terveysalan kansallisen lainsäädännön ja yhteisön lainsäädännön mukaisia. Toimivaltaisten viranomaisten on hyväksyttävä sisämarkkinoille tarkoitettujen ohjelmien aineisto, joka sisältää terveysviittauksia (asetuksen (EY) N:o 501/2008 4 artikla).

6.3.6. Jos tuotteen alkuperämaa tai -alue mainitaan, maininnan on oltava toissijainen tuotteen ominaisuuksista ja laadusta kertovaan ensisijaiseen viestiin nähden (asetuksen (EY) N:o 501/2008 4 artikla).

Kolmansissa maissa toteutettavien ohjelmien yhteydessä ehdotuksen tekvän organisaation on varmistettava, että kuluttajille ja muille kohderyhmille välitettävät tiedotus- ja/tai menekinedistämisviestit ovat kohdemaissa sovellettavan lainsäädännön mukaisia.

6.3.7. On hyvä muistaa, että "ohjelmalla" tarkoitetaan johdonmukaisten toimien kokonaisuutta (eli ei vain yhtä toimea). Esityksessä on annettava riittävästi tietoa toimista ja niiden toteuttamiseen käytettävistä välineistä: mm. niiden lukumäärästä, koosta ja/tai mitoista ja arvioiduista yksikköhinnoista esitetyn talousarvion perustelemiseksi.

Kaikkien ohjelmaan sisältyvien toimien kustannuserät on kuvattava yksityiskohtaisesti. Esimerkiksi:

Toimi X "Osallistuminen AAA-näyttelyyn"

<i>Tilan vuokraus</i>	<i>euroa/m²</i>	<i>Kokonaiskustannus</i>
<i>Näyttelyosaston pystytys</i>	<i>euroa/m²</i>	<i>Kokonaiskustannus</i>
<i>Osaston päivystävä henkilökunta</i>	<i>euroa/henkilö/päivä</i>	<i>Kokonaiskustannus</i>
<i>Muut kustannukset (täsmennetään: illallinen, kuljetukset jne.)</i>	<i>euroa/osallistuja</i>	<i>Kokonaiskustannus</i>
....

Jos kuitenkin samankaltaisia toimia on tarkoitus toteuttaa suuri määrä (esim. myyntipisteet), yhden tällaisen toimen kustannusrakenteen erittely riittää.

Ehdotuksessa on oltava alustava toimien toteutusaikataulu. Myös toimien toteutuspaikka on ilmoitettava (mainitaan kaupunki, tai poikkeustapauksessa alue; esim. "Yhdysvallat" ei ole riittävän täsmällinen tieto). Mahdollisten joukkotiedotusvälineissä toteutettavien toimien tiedotusvälinesuunnitelma on liitettävä esitykseen.

Toimien kuvauksessa on käytettävä samaa rakennetta (otsikot/ryhmät) ja järjestystä (numerointi) kuin talousarviotaulukossa.

6.4. Ehdotuksen tekevä(t) organisaatio(t)

6.4.1. Esityksessä on annettava tietoja ehdotuksen tekevän organisaation tai organisaatioiden edustavuudesta kyseisellä alalla tai aloilla jäsenvaltiossa ja/tai Euroopan tasolla (esimerkiksi: markkinaosuus, toiminnan piiriin kuuluvat tuotteet ja/tai alueet) (asetuksen (EY) N:o 3/2008 6 artikla).

6.4.2. Jokaisen organisaation osalta on osoitettava toimien tehokkaaseen toteutukseen tarvittavien teknisten ja taloudellisten valmiuksien olemassaolo. Jäsenvaltio pyytää tätä tarkoitusta varten tarkoituksenmukaisimmiksi katsomansa asiakirjat, kuten jäljennöksen tilinpäätöksistä ja/tai vuosikertomuksista kolmelta edeltävältä vuodelta. Esityksessä kuvataan aiemmat kokemukset vastaavien kansallisten tai alueellisten ohjelmien toteutuksesta.

6.5. Arvioinnit

Arvioinnin tarkoituksena on auttaa ohjelmien hallinnoijia suunnittelemaan parempia menekinedistämisohjelmia ja parantamaan kaikenlaisten toimien tuloksia.

Arvioinnit tarjoavat myös tilaisuuden saada riittävän ajoissa objektiivisia arvioita ohjelmien ja niihin kuuluvien toimien tehokkuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta sekä vaihtoehtoisia menetelmiä haluttujen tulosten saavuttamiseksi.

Arviointien avulla ohjelmista vastaavat tahot saavat luotettavaa tietoa seuraavista seikoista:

- onko kaavailtu toimi perusteltu tarkoituksenmukaisuuden, johdonmukaisuuden, taloudellisuuden, tehokkuuden, tuloksellisuuden, lisäarvon ja elinkelpoisuuden näkökulmasta,
- toteutuvatko seuraavat ominaisuudet toteutetussa tai toteutettavassa toimessa:
 - se saavuttaa ohjelman tavoitteet tai tuottaa odottamattomia tuloksia,
 - sitä toteutetaan tehokkaasti ja siten, että kustannushyötysuhde on hyvä,
 - se tuottaa haluttuja vaikutuksia ja vaikutukset ovat pysyviä,
 - se on paras tapa saavuttaa asetetut tavoitteet ja sitä on jatkettava samalla tavalla tai toisessa muodossa,
- mitkä ohjelman tavoitteista ovat merkittäviä myös tulevaisuudessa
- – miten ohjelmaa on tarpeen muuttaa lyhyellä aikavälillä kampanjan vaikutuksen optimoimiseksi.

Arvioinnissa on käsiteltävä erityisesti esimerkiksi seuraavia osa-alueita:

- arvioinnin taustatilanne, syyt ja tavoitteet
- arvioinnin kohdeyleisö ja käyttäjät
- arvioidun toiminnan ala
- keskeiset pohdittavat kysymykset
- viittauksia saatavilla oleviin tietoihin
- laadittavat väli- ja loppukertomukset.

Loppuarviointikertomuksissa kuvataan edellä mainitut osa-alueet ja esitellään tulokset, johtopäätökset ja suositukset.

Suosituksen on oltava selkeitä, hyödyllisiä, käyttökelpoisia ja riittävän yksityiskohtaisia, jotta ne voidaan toteuttaa käytännössä (asetuksen (EY) N:o 501/2008 19 artikla).

6.6. Ohjelman yhteisöluottuvuus

Esityksessä kuvataan ohjelmasta Euroopan unionin tasolla mahdollisesti saatavat edut, joiden vuoksi sen yhteisrahoitus Euroopan unionin tasolla on oikeutettu.

Yhteisöluottuvuus ja yhteisön tuoma lisäarvo voidaan varmistaa seuraavilla asioilla:

- ohjelmassa mukana olevien jäsenvaltioiden määrä
- toimien kattamien tuotteiden määrän
- toimien suunnitteluun ja toteutukseen osallistuvien organisaatioiden määrä
- tehokas ja tasapainoinen yhteistyö kumppaneiden välillä ohjelmasuunnittelun, toimien toteutuksen ja rahoitusosuuksien yhteydessä (asetuksen (EY) N:o 3/2008 11 ja 12 artikla).

6.7. Talousarvio

Jos ohjelmassa on mukana useita maita ja/tai ehdotuksen tekeviä organisaatioita, esitetään yksi ainoa koordinoitu talousarvio, joka kattaa koko ohjelman.

Jos osa kaavailluista toimista osoittautuu samoiksi tai hyvin samankaltaisiksi, kyseisen "toimityypin" osatekijöistä on tehtävä selkeä, yksityiskohtainen ja jäsennelty talousarvioerittely, joka liitetään esitykseen.

Talousarvio (euromääräinen) on esitettävä käyttäen samaa rakennetta (otsikot/ryhmät) ja järjestystä (numerointi) kuin toimien luettelossa. Jos ohjelma kattaa useita maita, kustannukset on täsmennettävä jokaisen maan ja jokaisen toimen osalta. Toimeenpanijan tai toimeenpanijoiden palkkiot esitetään erillisessä asiakirjassa.

Jos toimeenpanijan tai toimeenpanijoiden palkkiot esitetään urakkasummana, niiden määrä saa olla enintään 13 prosenttia toimien todellisista toteutuskustannuksista, jos kyse on yhden jäsenvaltion esittämästä ohjelmasta, tai 15 prosenttia, jos kyse on useampien jäsenvaltioiden suunnittelema ohjelmasta. Jos tarkoituksena on, että toimeenpanijan/toimeenpanijoiden palkkiot laskutetaan todellisuudessa tehtyjen työsuoritusten pohjalta, ehdotuksessa on oltava arvio työtuntimäärästä, joka tarvitaan kyseisiin työsuorituksiin, ja yksikkötuntihinta.

Talousarvio on esitettävä kaikkien ohjelmaan sisältyvien toimien yhteenvetotaulukkona, jossa ilmoitetaan niiden vuosi- ja kokonaiskustannukset. Erityistä huomiota on kiinnitettävä menoihin, jotka eivät ole yhteisön maksamaan yhteisrahoitukseen oikeutettuja (ks. mallisopimuksen liite III).

6.8. Kustannustehokkuus

Talousarvion on oltava riittävän yksityiskohtainen mahdollistaakseen ohjelmaan kuuluvien ehdotettujen toimien yksilöimisen, seurannan ja valvonnan.

Ohjelman kustannustehokkuus on osoitettava seuraavien seikkojen osalta:

- ohjelman kokonaissumma
 - jokaisessa kohdassa ja alakohdassa ilmoitetut kustannukset
 - menoerien tasapainoisuus
 - kohdeyleisöjen saavuttaminen (kattavuus)
 - ammattilaisten ja väliportaiden mukanaolo
 - menekinedistämisen kohteena olevan tuotteen tai tuotteiden parempi tuntemus
 - kuluttajien tietämyksen lisääntyminen
 - uusien markkina-alueiden syntyminen
 - markkinoiden laadullinen ja määrällinen kehitys
 - pienemmät kustannukset ja/tai nopeammat määräajat
- (asetuksen (EY) N:o 501/2008 8 artikla).

6.9. Etusija

Etusijalle asetetaan useiden jäsenvaltioiden ehdottamat ohjelmat tai ohjelmat, joissa ehdotetaan useissa jäsenvaltioissa tai kolmansissa maissa toteutettavia toimia (asetuksen (EY) N:o 3/2008 8 artikla).

7. SOPIMUSTEN TEKEMINEN JA VAKUUKSIEN ASETTAMINEN

Jäsenvaltioiden on asetuksen (EY) N:o 501/2008 16 artiklan mukaan tehtävä valituiksi tulleiden edustavien ammattialajärjestöjen kanssa sopimukset 90 kalenteripäivän kuluessa komission päätöksen tiedoksiantamisesta.

Tässä jäsenvaltioiden on käytettävä komission laatimia mallisopimuksia.

Ehdotuksen tekvän organisaation on ennen sopimuksen tekoa asetettava kansallisten viranomaisten (maksajaviranomainen) hyväksi vakuus, joka on 15 prosenttia yhteisön ja asianomaisen jäsenvaltion vuotuisesta enimmäisrahoituksesta. Sopimuspuolena oleva julkisoikeudellinen elin voi asettaa vakuuden valvontaviranomaisensa kirjallisena vakuutena.

Mikäli määrättyjä velvoitteita ei noudateta asianmukaisesti, vedotaan asetuksen (ETY) N:o 2220/85 20 artiklaan, jossa määritellään "ensisijainen vaatimus".

Tärkeää:

Jäsenvaltion on toimitettava komissiolle viipymättä

- sopimuksen jäljennös
- todisteen vakuuden asettamisesta
- jäljennös ehdotuksen tekvän organisaation ja toimeenpanijan välillä tehdystä sopimuksesta.

8. RAHOITUSOSUUDET

Yhteisön rahoitusosuus voi olla enintään 50 prosenttia ohjelman kokonaiskustannuksista.

Ehdotuksen tekevät organisaatiot osallistuvat rahoitukseen vähintään 20 prosentin osuudella ohjelman todellisista kuluista.

Loppuosan rahoituksesta maksaa jäsenvaltio tai jäsenvaltiot.

(asetuksen (EY) N:o 3/2008 13 artikla)

9. ENNAKKOMAKSUT JA VÄLIMAKSUT

- 9.1. Ennakkomaksua, jonka määrä on enintään 30 prosenttia yhteisön ja jäsenvaltion rahoitusosuuden yhteenlasketusta määrästä, voidaan anoa 30 päivän kuluessa kunkin 12 kuukauden ajanjakson alkamisesta.

Ennakkomaksun maksaminen edellyttää, että sopimuspuolena oleva organisaatio asettaa jäsenvaltiolle 110 prosenttia kyseisen ennakkomaksun määrästä olevan vakuuden.

Tärkeää:

Jäsenvaltion on välittömästi toimitettava komissiolle jäljennös kustakin ennakkomaksupyynnöstä ja todiste vastaavan vakuuden asettamisesta.

(asetuksen (EY) N:o 501/2008 17 artikla)

- 9.2. Välimaksupyynnöksi voidaan jättää ennen kuin sopimuksen allekirjoittamisesta alkavan kunkin kolmen kuukauden pituisen jakson päättymistä seuraava kalenterikuukausi päättyy.

(asetuksen (EY) N:o 501/2008 18 artikla)

Maksut on suoritettava 60 päivän kuluessa.

(asetuksen (EY) N:o 501/2008 20 artikla)

10. TUEN LOPPUOSAN MAKSAMINEN

Ehdotuksen tekvän organisaation on jätettävä tuen loppuosaa koskeva maksupyynnöksi neljän kuukauden kuluessa päivästä, jona vuotuisten toimien on oltava toteutettu.

Maksupyynnön mukana on oltava kertomus, joka sisältää:

- yhteenvedon toteutetuista toimista,
- arvion saaduista tuloksista,
- rahoitusta koskevan yhteenvedon, joka ilmenevät suunnitellut ja toteutuneet menot
- suoritetuista maksuista annetut tositteet, joiden 100-prosenttinen tarkastaminen on tuen loppuosan maksamisen edellytyksenä.

(asetuksen (EY) N:o 501/2008 19 artikla)

11. KOMISSIOLLE TOIMITETTAVAT ASIAKIRJAT

- sopimuksen jäljennös
- todiste 15 prosentin suuruisen vakuuden asettamisesta
- jäljennös ehdotuksen tekevän organisaation ja toimeenpanijan välillä tehdystä sopimuksesta.
- jäljennös jokaisesta ennakkomaksupyynnöstä
- todiste ennakkomaksuun liittyvän vakuuden asettamisesta
- kaksi kertaa vuodessa toimitettavat neljännesvuosittaiset kertomukset, jotka ovat tarpeen välimaksujen suorittamiseksi
- vuosikertomus kunkin vuotuisen jakson päätyttyä
- 30 kalenteripäivän kuluessa tuen loppuosan maksamisesta tase, joka osoittaa muun muassa, että kaikkia menoja voidaan pitää tukikelpoisina sopimusehtojen mukaisesti
- tiedot ohjelmien, joissa on mukana useita maita, valvontatoiminnasta.

12. SEURANTARYHMÄ

Seurantaryhmään kuuluu komission, asianomaisten jäsenvaltioiden ja ehdotuksen tehneiden organisaatioiden edustajia.

Se seuraa ohjelmien asianmukaista toteuttamista seuraavin keinoin:

- ohjelmien ja toimien toteutusaikataulun seuranta
- maksujen seuranta
- tiedotus- ja menekinedistämisaineiston vaatimustenmukaisuuden seuranta
- neljännesvuosittaisten ja vuosittaisten kertomusten seuranta
- tarkastusten tulosten seuranta
- väli- ja loppuarviointikertomuksiin sisältyvien suositusten seuranta, mikäli ohjelmaa jatketaan uusi kolmen vuoden ajanjakso.

(asetuksen (EY) N:o 501/2008 24 artikla)

13. TARKASTUKSET

Jäsenvaltion on tarkastettava jokaisena vuonna vähintään 20 prosenttia päättyneenä vuonna loppuunsaatetuista ohjelmista kuitenkin siten, että tarkastetaan vähintään kaksi ohjelmaa ja vähintään 20 prosenttia mainittujen ohjelmien kokonaismäärärahoista.

Tarkastettavat ohjelmat valitaan riskianalyysin perusteella.

Tarkastukset toteutetaan sopimuspuolena olevan organisaation ja toimeenpanijan tiloissa ja niissä varmistetaan muun muassa:

- toimitettujen tietojen ja tositteiden oikeellisuus
- sopimusvelvoitteiden täyttäminen.

Kaikki sääntöjenvastaisuudet on annettava tiedoksi komissiolle asetuksen (ETY) N:o 595/91 nojalla.

Tärkeää

Komissio voi milloin tahansa osallistua tarkastuksiin. Toimivaltaisten kansallisten viranomaisten on toimitettava komissiolle tarkastuksia koskeva alustava aikataulu vähintään 30 päivää ennen tarkastuksia. (asetuksen (EY) N:o 501/2008 25 artikla).

14. VÄHENNYKSET, TAKAISIN PERIMINEN JA SEURAAMUKSET

- Jos välimaksua tai tuen loppuosaa koskeva maksupyyntö jätetään myöhässä, siitä vähennetään kolme prosenttia viivästyskuukautta kohden säädetyn määräajan päätyttyä. (asetuksen (EY) N:o 501/2008 18 ja 19 artikla)
- Jos maksuja on suoritettu perusteettomasti, edunsaajan on maksettava määrät takaisin lisättynä korolla, joka on laskettu maksun suorittamisen ja takaisinmaksun väliseltä ajalta. (asetuksen (EY) N:o 501/2008 26 artikla)
- Jos kyseessä on petos tai vakava laiminlyönti, ehdotuksen tekävän organisaation on kerrottava alun perin maksetun ja perustellusti maksettavan määrän erotus kahdella ja korvattava se. (asetuksen (EY) N:o 501/2008 27 artikla)

15. LOPPUHUOMAUTUKSIA

Ohjelmien hallinnoijia kehoitetaan laatimaan lainsäädännön täydentämiseksi suosituksia ja esimerkkejä hyvistä toimintatavoista, joissa käsitellään seuraavia seikkoja:

- Rahoitettujen toimien ja tavoitteiden yhdensuuntaisuus. Kaikkia asetuksen (EY) N:o 501/2008 liitteessä I olevien suuntaviivojen tavoitteita ei tarvitse toistaa, vaan niiden joukosta on poimittava menekinedistämisstrategian tehokkuuden ja tuloksellisuuden varmistamiseen soveltuvat tavoitteet.

- Menekinedistämisohjelmien on perustuttava ensin tehtyihin markkinatutkimuksiin, joiden avulla perustellaan ehdotettu toimintalogiikka. Näin voidaan määrittää ennalta kohdeyleisöt, toimien toteuttamisaikat ja ohjelmissa käytettävät erilaiset aineistot ja kehitellä järjestelmällinen lähestymistapa.
- Jäsenvaltioiden ja yksityisen sektorin sekä Euroopan unionin yhteisrahoittamien ohjelmien välinen täydentävyys on osoitettava. Se on suotavaa synergian luomiseksi eri ohjelmien välille ja vastavuoroisen voimistavan vaikutuksen varmistamiseksi.
- Ohjelmissa on laadittava kohdan 6.5 mukaiset arviointikertomukset.
- Ensisijaisesti on tavoiteltava useita maita ja useita tuotteita koskevia ohjelmia, jotta menekinedistämisohjelmat olisivat innovatiivisia ja jotta niissä olisi mukana tunnettuja ja vähemmän tunnettuja tuotteita.
- Myös menetelmä, jota kansalliset viranomaiset aikovat käyttää ohjelmien valvonnan harjoittamisessa, on kuvattava etukäteen.